

Zpráva o šetření

ve věci ujetí od dopravní nehody

Pan P. H., bytem XXX (dále jen „stěžovatel“), se na ochránce obrátil v zastoupení Mgr. Tomášem Maxou, advokátem se sídlem Petráská 1136/12, Praha, neboť nesouhlasil s výsledkem správního řízení o přestupku.

Veřejná ochránkyně práv využila své možnosti dané jí ustanovením § 2 odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv přenést na mě některé oblasti své působnosti, mj. i oblast, do níž spadá podnět stěžovatele.

A - Předmět šetření a shrnutí

Své šetření jsem soustředil na právní kvalifikaci přestupku spočívajícího v nesetrvání na místě nehody a její neoznámení Policii ČR. Posuzoval jsem tedy vztah § 125c odst. 1 písm. i) bod 4 a § 47 odst. 4 a 5 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Naopak jsem se nezabýval ostatními aspekty nehody, resp. správního řízení.

Šetřením postupu Městského úřadu Y. a Krajského úřadu Jihočeského kraje jsem dospěl k závěru, že z jejich strany došlo k nezákonnému rozšíření skutkové podstaty přestupku dle § 125c odst. 1 písm. i) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb. i na situace, na něž nedopadá.

B - Skutková zjištění

Po skutkové stránce není sporu o tom, že stěžovatel zavinil dopravní nehodu, při níž způsobil škodu na majetku dalších osob. Tato škoda zřejmě nepřevyšovala částku 100.000,- Kč. Pro úplnost dodávám, že k události došlo dne 20. září 2014 a škoda spočívala ve zničení dopravní značky a přilehlého oplocení. Navzdory zákonné povinnosti plynoucí z § 47 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. však nesetřval na místě a neohlásil nehodu Policii ČR.

Porušení výše uvedené povinnosti pak správní orgán kvalifikoval jako přestupek dle § 125c odst. 1 písm. i) bod 2 a 4 zákona č. 361/2000 Sb. Tuto právní kvalifikaci obsaženou v rozhodnutí Městského úřadu Y. posléze posoudil jako správnou a zákonnou též Krajský úřad Jihočeského kraje, který se věcí zabýval na základě podnětu stěžovatele k přezkumnému řízení.

C - Hodnocení věci

Správní orgány postupovaly chybně, když stěžovatele uznaly vinným z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. i) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., neboť

nebyl účastníkem dopravní nehody, při níž došlo k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100.000,- Kč, což je nedílný znak výše uvedeného přestupku.

Pro lepší srozumitelnost považuji za vhodné relevantní pasáže právní úpravy citovat.

§ 47 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb.

Účastníci dopravní nehody jsou povinni

b) oznámit, v případech stanovených tímto zákonem, nehodu policii; došlo-li k zranění, poskytnout podle svých schopností první pomoc a k zraněné osobě přivolat poskytovatele zdravotnické záchranné služby,

§ 47 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb.

Dojde-li při dopravní nehodě k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100.000,- Kč, jsou účastníci dopravní nehody povinni

a) neprodleně ohlásit dopravní nehodu policistovi,

b) zdržet se jednání, které by bylo na újmu řádného vyšetření dopravní nehody, zejména přemístění vozidel; musí-li se však situace vzniklá dopravní nehodou změnit, zejména je-li to nutné k vyproštění nebo ošetření zraněné osoby nebo k obnovení provozu na pozemních komunikacích, především provozu vozidel hromadné dopravy osob, vyznačit situaci a stopy,

c) setrvat na místě dopravní nehody až do příchodu policisty nebo se na toto místo neprodleně vrátit po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo ohlášení dopravní nehody.

§ 47 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb.

Povinnost podle odstavce 4 platí i v případech, kdy při dopravní nehodě

a) dojde ke hmotné škodě na majetku třetí osoby, s výjimkou škody na vozidle, jehož řidič má účast na dopravní nehodě nebo škody na věci přepravované v tomto vozidle,

b) dojde k poškození nebo zničení součástí nebo příslušenství pozemní komunikace podle zákona o pozemních komunikacích^{20a}), nebo

c) účastníci dopravní nehody nemohou sami bez vynaložení nepřiměřeného úsilí zabezpečit obnovení plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

§ 125c odst. 1 písm. i) zákona č. 361/2000 Sb.

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích při dopravní nehodě

2. v rozporu s § 47 odst. 3 písm. b) neohlásí dopravní nehodu policistovi,

4. v rozporu s § 47 odst. 4 písm. c) nedovoleně opustí místo dopravní nehody nebo se neprodleně nevrátí na místo dopravní nehody po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo po ohlášení dopravní nehody.

Neohlášení dopravní nehody policistovi i nedovolené opuštění místa dopravní nehody má svou vlastní právní úpravu.

V případě oznámení dopravní nehody zákon č. 361/2000 Sb. v § 47 odst. 3 stanoví povinnost toto učinit „**v případech stanovených tímto zákonem**“. Tyto případy jsou dva – prvním z nich je dle § 47 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb. situace, kdy dojde při dopravní nehodě k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100.000,- Kč. Druhým případem pak je situace, kdy dle § 47 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. při dopravní nehodě (zjednodušeně řečeno) dojde ke hmotné škodě na majetku třetí osoby, k poškození nebo zničení součástí nebo příslušenství pozemní komunikace podle zákona o pozemních komunikacích, nebo účastníci dopravní nehody nemohou sami bez vynaložení nepřiměřeného úsilí zabezpečit

obnovení plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Obě tyto situace zcela jasně naplňují skutkovou podstatu přestupku dle § 125c odst. 1 písm. i) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb.

Naprosto odlišná je ale situace u nedovoleného opuštění místa dopravní nehody. Zde nemáme žádné obecné ustanovení, jako je v § 47 odst. 3 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb. a skutková podstata přestupku míří jen a pouze na § 47 odst. 4 písm. c) tohoto zákona. Tj. na situace, kdy dojde při dopravní nehodě k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100.000,- Kč. Na jiné případy dopravních nehod tento přestupek aplikovat nelze. Jedním dechem však dodávám, že ani v nejmenším netvrdím, jak mi podsouvá ve své argumentaci Krajský úřad Jihočeského kraje¹, že by takové jednání nemělo být vůbec postihováno. Jsem přesvědčen, že nedovolené opuštění místa „malé dopravní nehody“² je možné sankcionovat jako přestupek dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb.

D - Závěry

Na základě výše popsaných zjištění a úvah jsem ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv dospěl k přesvědčení, že se jak Městský úřad Y., tak Krajský úřad Jihočeského kraje dopustily pochybení spočívajícího v nesprávné aplikaci § 125c odst. 1 písm. i) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb. na jednání stěžovatele.

Zprávu o šetření zasílám řediteli Krajského úřadu Jihočeského kraje a žádám, aby se v zákonné lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko.

Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

JUDr. Stanislav K ř e č e k v. r.
zástupce veřejné ochránkyně práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)

¹ v Usnesení o zastavení přezkumného řízení ze dne 11. dubna 2016 v předposledním odstavci

² tj. takové, při níž nedojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100.000,- Kč